

స్వ
యం
ప్ర
బ
ధ
ం

శ్రీ రామరావు.

వీరాస్వామిభార్య ఆ స్వ త్రి కి వొచ్చిందని విన్నాను. యేనాటి కానాడే వెళ్ళిచూచి రావా లను కోవడం, యేదో అవాంతరంరావడం జరుగుతూంది. యీవాళ యేలాగైనా వెళ్ళితిరాలి.

నేనూ గదిగుమ్మం దగ్గరకు వెళ్ళేసరికి గొల్లు మన్నారు. నర్సులు పరుగెత్తుతున్నారు. వీరాస్వామి కుర్చీలో కూచున్న మనిషి అమాంతంగా క్రిందికి పడి పోయాడు. యేమిటిదంతాను? లోపలికి వెళ్ళిచూచాను. ఇనుప మంచంమీద వీరాస్వామిభార్యశవం వుంది. నా కాళ్ళర్యమేసింది. పాపం! వీరాస్వామి నేమని వోదార్చను? అతని ముఖ మెలాచూడను?

రాత్రి యింటికివొచ్చి పండుకునేసరికి రమారమి పదకొం డయింది. నాకేమిచేయడానికి తోచింది

కాదు. గోడకు వేలాడదీసివున్న వీరాస్వామి 'ఫోటో' చూసేసరికి నా మనస్సు చివుక్కుమంది. దీపంకాంతి తగ్గించి, యేలాగో పక్కమీద పడుకున్నాను. ఏవో నా మెదడులో ఆలోచనలుతిరిగి పోతున్నాయి.

* * *

వీరాస్వామి నేను ఒక గదిలోవుండి చదువు కున్నాం. తరుచు మేం అనేకవిషయాలు మాట్లాడుకుండే వాళ్లం. తెలివిగలబుర్రే మార్కులుకూడా, బాగానే వొస్తుండేవి. చాలా జాగ్రత్తయిన మనిషి.

నేను గది లో చదువుకొంటున్నాను. వీరాస్వామి తలుపు తెరుచుకుని లోపలికి వొచ్చాడు. "ఉత్తరం వొచ్చిందోయ్. చెప్పానుగా, యీవాళో రేపో తప్పకండా వొస్తుందని" అంటూ మంచంమీద

కూచున్నాడు. నే చదువుతున్నా, పుస్తకం మోకాళ్ల మీదపడేసి కుర్చీ అతనివేపుకు తిప్పి,

“అయితే వెళ్లక తప్పనంటావు?”

“అదేమిటోయ్ ప్రతీవిషయానికీ నీవలా మాట్లాడితే యేలాగోయ్. అంతా నీకులాగే సంస్కారాభిప్రాయాల్తోనే వుంటే మనము మనదేశం, యీ సితిలో వుండటమే?”

“అదికాదు. నే చెప్పేదికాస్త బుర్రకి యెక్కించుకుని మాట్లాడుమరి. అంతా నీకులాగే చదువుకొని కూడా చచ్చుసంఘపు కట్టుబాట్లకి దాసులైతే దేశం మరేసితిలో వుంటుంది?”

“నీకేం, చెప్పావు కబుర్లు. మీ లో బాగా యుక్తవయసు వచ్చిన పిల్లలు దొరుకుతారు”

“అది కాదోయ్, యిప్పుడుమాత్ర మేమంత మునిగిపోయింది, కార్యం చేసుకోకపోతే! అయినా ఆలోచించు-ముందు నీ పరీక్షలున్నాయి; యిప్పుడు నీవు కార్యానికి వెళ్తే యేలాగైనా యిరవై రోజులు పడుతుంది. యిక తరువాతంటావా.....నీ చదువు యేలాగూ సాగదు. అన్నివిధాలా పాడవుతుంది.”

“సరే, యిప్పుడు వెళ్ళడం మానేస్తే వాళ్లేమనుకుంటారు. అసలు యింతకాలం వున్నందుకే వాళ్లెంతో నిష్ఠూరంగా నాన్నగారి పేర వుత్తరం వ్రాశారు; ఆ వుత్తరం నీకూడా చూపించాను.”

“నిజమేనయ్యా-వాళ్ళ పరిస్థితుల్ని బట్టి వ్రాశారు. మన పరిస్థితుల్ని బట్టి మనం వ్రాయాలి. అంతేగాని వాళ్ళు కోపగించుకుంటారని మనం యింత డబ్బు తగలేసి, యీ సంవత్సరమంతా కష్టపడి రాత్రి అనకపలనక చదివినంతా వృధా అయిపోదా?”

అతనేమీ మాట్లాడలేదు. మళ్లా నే-

“అది కాకపోయినా వాళ్ళకి మాత్రం ఆ మాత్రం తోచవద్దు? ఆ పిల్లకి మాత్రం యేమంత

వయస్కుందని-పట్టుమని పదమూడేళ్ళన్నా లేవు. అప్పుడే యేమిటా తొందర.”

“మీలో అంటే యిరవై యేళ్ళు వచ్చినా వుంచుతారు. మాలో అలాక్కాదు. మరి యిరవై యేళ్ళు వచ్చేవరకు అంటే అది బాగా లేదులే మరి.”

“ఆ ఆలాగే! యెంత వయసుంటే అంత మంచిది. భార్యా భర్తల వయసు యొక్క వుంటే అంతగా పిల్లలు వుట్టరు. వుట్టినా చాలా బలంగా, ఆరోగ్యంగా వుంటారు. అంతేగాని పదమూడేళ్ళకే కార్యం. మరో తొమ్మిది మాసాలికి పిల్ల! ఆ పిల్ల ఆరోగ్యంగా యెలా వుంటుంది? యిక యీ దంపతులికి సుఖమెక్కడిది? యింకా ఆ పదమూడేళ్ళ తల్లికి పిల్ల నేలా పెంచాలో యేమీ తెలీదు. ఆ పిల్లతో యాతన పడలేక యెంతో చికాకుగా, చీదరించుకొంటూ వుంటుంది. ఆలాంటప్పుడు సుఖంగా, ఆనందంగా తమ రోజుల్ని జరుపవలసిన ఆ యావన దంపతులికి యిక సౌఖ్యమేముంటుంది?”

“అదేమిటి, అల్లాచేసుకున్నావాళ్ళంతా సుఖ పడ్డం లేదంటావా? అదేమిటోయ్ నీ వాదన! యావన కాలంలో అంటే యిరవై యేళ్ళులోగా పిల్లలు వుట్ట కూడదంటావు. అంతేనా నీ వాదన!”

“అంతే! అలా వున్నానాడే మనం మన దేశం బాగుపడుతుంది. ఒకవేళ ఆలా వుండడం కష్టమయితే, ‘బర్తు కంట్రోల్’ పద్ధతులు అనుసరించడం చాలా మంచిది ఆర్థికంగా, శారీరకంగా మన కెన్నో లాభాలున్నాయి.”

“అదిగో! దించావు బర్తుకంట్రోలంటూనూ. యికా వుపన్యాసానికి అంటుంలేదు. యిక కట్టిపెట్టు బాబు! నీవిండాక చెప్పిందే చాలా బాగుంది, బర్తు కంట్రోలు కంటే, సెల్ఫ్ కంట్రోల్ చాలా మంచిది.”

“నిజమే. కాని, అది అందరికీ సాధ్యంకాదు చూడు. నీ కేసమయంలో.....చాలా మంచిదే మరి. నీ వే మాత్రం అనుసరించగలవు? యువకుడివై వుండి సాహసంతో మార్పుని మంచిసీ గ్రహించక పోతే- మూడుకాళ్ల ముసలు లటోయ్ మార్పుని ధైర్యంతో, సాహసంతో యెదుర్కొని ఆహ్వానించేది?”

“యికా గొడవ వదలవుకామోసు. మరి, నే వెళ్లక తప్పదోయ్ యిప్పుడు నేను వెళ్లకపోతే మామ గారికి కోపంరాదా?”

“ఉఁ కోపంవస్తే యేం జేస్తారే?”

“యిచ్చే ఆ నాల్గుడబ్బులు యివ్వరు; అప్పుడు మనపని యేమాతుంది?”

“రెండు నెలలవరకు కావలసిన డబ్బు బేంకి లోనే వుంది. తరువాత సంగతంటవా? అప్పు డాలో చించచ్చు. యీలోగా యేవో రెండు త్తరంముక్కలు వ్రాసి పారేస్తే సరి. అన్నికోపాలు అణుగుతాయి. యెవరికోసం”

“యెవరికోసం అంటావు?”

“కూతురు కోసం”

అంతటితో ఆ విషయం చాలించాను. వాకే మారు అంతగాచెప్పే విసుగ్గా వుంటుందనీ పేపర్ల గురించీ, మేష్టర్లగురించి చాలాసేపు మాట్లాడు కున్నాం.

సాయంత్రం మామ్మాలుగా షికార్ వెళ్లాం. సముద్రానికి దగ్గరగా యిసుకలో కూర్చున్నాం. ఒకో పెద్దకెరటం మా కాళ్లదగ్గరకికూడా వస్తూవుండేది. చల్లని గాలి వేస్తుంది. అప్పుడే వుదయిస్తున్నా చంద్రుడు బంగారుముద్దలా యెంతో అందంగా వున్నాడు.

“అయితే రేపు వెళ్లక తప్పనంటావు?”

“ఆ. తప్పదు బాగుండదుచూడు; అన్నిఖర్చులు భరిస్తా మనకి యేదో అన్నివిధాలా సాయంచేస్తూంటే

మనం యిలాచేశామంటే వాళ్లకి చాలా కష్టంగా వుంటుంది.”

“నిజమే నీవేయిక్కడ యింత యిదవుతున్న ప్పడు యిక అక్కడ వాళ్లు.....అంటే ఆశ్చర్య మేంవుంది? సరే బాగానేవుంది. నీకూ వెళ్ళాలనే వుంది, వెళ్లు. కాని, నామాటమాత్రం చెవినిబెట్టు నీ మంచికోసం, నీ క్షేమకోసం చెప్తూన్నాను. ఆలా చెప్పవలసినవిధి మనమైత్రిలో వుంది. మీ దాంప త్యాన్ని, ప్రేమనీ, ఆనందాన్ని పెంపొందించుకోవా లంటే బర్తుకంట్రోల్ చాలా అవసరం. నీకింకా తెలి యడం లేదు. కొంచెం దూరదృష్టితో యోచించు-నీ భార్య, ఆరోగ్యంగా అందంగా, యశావ్వనశోభతో కలకలలాడుతూ వున్నంతసేపే నీ ప్రేమా నీకబుర్లూనూ ఆ వేడిరక్తం, ఆ పిల్లలమరలో వాలికిపోయి వికృతా కారంతో యెప్పుడూ విసుక్కుంటూ యిదురోమంటూ ఆనందంలేక నిన్నాకర్నించలేక ఆమెయెన్నో తిప్పలు పడుతుంది. యిక నీసంగతంటవా? తోటలోకి వెళ్లా మంటే గులాబీపువ్వునే కోస్తాంగాని బిల్లగన్నేరు పువ్వుని కోస్తామా? ఆ కర్షణీయంగా పరిమళంతోవున్నా గులాబీ పువ్వునే కోస్తాం. ఎందుచేత? స్త్రీ అంటే! సౌందర్య మున్నంతసేపే స్త్రీమీద ఆ ప్రేమకూడాను. మరోవిషయం: స్త్రీకి ఓక సౌందర్యమే కాదు- విద్య వుంటే అన్నివిధాలా పనికొస్తుంది. స్త్రీవిద్యవల్లే మన సంఘలోపున్న దురాచారాలన్నీ నశిస్తాయి. కాని మన స్త్రీలలో నూటికి యెంతమంది చదువుకొంది? చాలా తక్కువనే చెప్పాలి. అందుచేత సౌందర్యంలేని స్త్రీతో మనం కాపరంచేయడం చాలాకష్టం. దేశంలో మార్చనేది దానంతటదే జరిగిపోతుంది. దాన్ననుస రించ వలసిందే. ఉపన్యాస వేదికలెక్కి లెక్కెర్లుకొట్టే యీ మహానుభావులెవరూ, యీ సంస్కరణాకి పూనుకోరు. యే ముసల్దాని వంకో పెట్టి ఆపనికాస్తా పూర్తిచేస్తారు. యింక మరో రకం వున్నారు! ఆఁపెళ్లాం

అదోవిధంగా అయిపోయింది మనిషికూడా అదో రకంగావుండేవాడు. తరువాత నే బర్తుకంట్రోలు గురించే మీ అడగలేదు. అతనికి కష్టంగాకూడా వుండేది. పైగా మా మైత్రికీకూడ భంగము వస్తుందని ఆ ప్రయత్నం చేయలేదు.

నేను బయటనుంచి వచ్చేసరికి వీరాస్వామి చదువుతున్నాడు. నేను కోటువిప్పి గోడకుతగిలించి కూచున్నాను. అతను భోజనానికి వెళ్ళవస్తానని వెళ్ళాడు. నాకేమి కాలక్షేపంగాక బల్లమీదవున్న కాగితాలు తిరగవేస్తూవుంటే వొకవుత్తరం కనిపించింది. అది వాళ్ళమ్మ వ్రాసింది. వీరాస్వామి భార్య కడుపుతో వుందని వ్రాసింది. నా కాశ్చర్య మేసింది. నే అనుకొన్నంతా అయింది. ఆవుత్తరం బల్ల మీదే పారేశాను. ఆ విషయమై అతనితో నేనేమీ మాట్లాడలేదు.

తరువాత పట్నంనుండి యింటికి వెళ్ళి పోవడం తట్టస్థమైంది. వీరాస్వామి దగ్గరనుండి తరుచు వుత్తరాలు వస్తూనే వుండేవి. ప్రతివుత్తరంలోనూ యేదో వొక

సంగతి యిరికించి తన భార్యగురించి వ్రాసేవాడు. అదో ఆనందంగామో సనుకున్నా.

* * *

ఆమెకు యెనిమిదో మాసంలోనే నొప్పులు రావడం ఆమె కనలేకపోగ శిశువు పోవడం ఆ పల్లెటూరి మంత్రసానికి చేతగాక మావూరి ఆస్పత్రికి తీసుకు వెళ్ళమంటే మావూరు తీసుకోచ్చారు. భార్యను తీసుకొచ్చే ముందు వీరాస్వామి వచ్చాడు; అప్పుడు అడిగాను, నా వొళ్ళుమంట ఆగక. తెల్లమొఖంవేసి యేదో అయిపోయింది యిక ముండు జాగ్రత్తగా వుంటాను. అన్నాడు వీరాస్వామి. మొదట్లో ఆ సంగతి ఆమెతో చెప్పే ఆమె పాపమనీ, ప్రాణహాని అందట! యీ విషయాల్లో స్త్రీలు కాస్త జాగ్రత్తగా యోచించాలి, స్త్రీలే యీ విషయాల్లో కాస్త జాగ్రత్త పడి ముందడుగు వేశారంటే దేశసేవ చేయడానికి ఆదర్శమైన జీవితం సాగించడానికి అవకాశాలుంటాయి. స్త్రీలే జరుగుగా ప్రచారంలోకి తీసుకురావాలి. స్త్రీలే సాధారణంగా యీ విషయాల్లో పురుషులమాటలు తోసిరాజంటారు. అందుచేత చదువుకొన్నాస్త్రీలు తెలివితీర్చిలకి బాగా బోధపర్చాలి.

